

Kai Kiviluoma

Dosentti, osastonylilääkäri
OYS, Anestesian ja tehohoidon vastuualue
kai.kiviluoma@ppshp.fi

LASTENANESTESIOLOGIAA MAAPALLON TOISELTA PUOLELTA

▶ Australian Ja Uuden Seelannin lastenanestesiologit ovat ottaneet haasteekseen tehdä yleispätevän johdantoteoksen lastenanestesiologiaan. Esipuheessa toimittajat ilmoittavat haluavansa tarjota johdatusta pediatriseen anestesiologiaan niille, jotka ovat jo perehtyneet aikuisten anestesiologiaan. Käytännössä kaikki kirjoittajat työskentelevät Australiassa tai Uudessa Seelannissa, mutta kirja pyrkii olemaan yleispätevä kaikkialla länsimaissa.

Kirjan lähestymistapa on sikäli perinteinen, että alkuluvuissa keskitytään kertomaan mitkä seikat lapsilla poikkeavat aikuisista. Hengitysteiden hallinta, nestetasapainon hoito, anestesia-aineiden farmakologia ja lasten käsittely kuvataan omilla luvuissaan kirjan alussa. Asiasisältö tuntuu olevan ajantasaista; sugammadex on mainittu ja synteettisiin kolloideihin otetaan pidättyväinen kanta.

Kirjan asiasisältö on jaoteltu 31 erilliseen lukuun. Tästä seuraa väkisin jonkin verran samojen asioiden toistoa. Asia ei varmaankaan häiritse, jos kirjasta katsoo ohjetta eri potilasryhmien anestesiaan, mutta kerralla kirjaa läpikäydessä ajatus välillä harhailee, kun tuntuu lukevansa uudestaan aiemmin lukemaansa. Luvut ovat keskenään yhteneväisiä eikä niistä hakemallakaan löydy varsinaisia ristiriitaisuuksia. Lukujen painotus ei välttämättä ole täysin tasapainossa. Hammasanestesiasta saadaan viisi sivua tekstiä ja neuroanestesia tiivistyy seitsemään sivuun. Tehohoidon osuus (10 sivua) on vaatimaton.

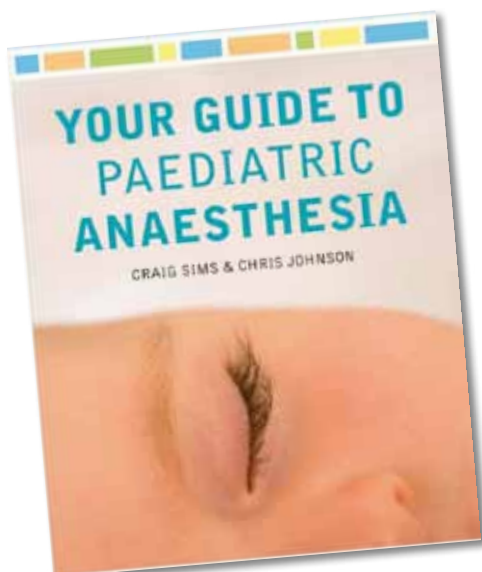
Lasten traumoja ja palovammoja käsittelevä luku on hyvä. Verrattuna moniin muihin teoksiin luvussa käydään johdonmukaisesti ja tiiviisti läpi lasten traumojen syyt, traumalapsen tutkiminen, akuutit hoitotoimenpiteet ja tyyppisimmät sudenkuopat. Myös palovammalapsen alkuhoitoon annetaan selkeät sävelet. Epäyhtenäisyydestä esimerkkinä voisi olla regionaalisen anestesian luku, jossa esitellään hyvin sentraalisen puudutuksen periaatteet ja sentraalisia puudutuksia, mutta perifeeriset puudutukset jäävät maininnalle tai jopa huomiotta. Ohjeita yläraajan puudutuksiin kirjasta ei löydy.

Joitakin käytännön eroja johtuen paikallisista olosuhteista tai

käytännöistä tulee esille. Minulle tuntuu vaikealta sulattaa kirjoittajan väite, ettei cisatrakuuri tarjoaisi mitään etua atrakuuriin verrattuna. Epäilen käsityksen perustuva siihen, ettei kirjoittaja ole päässyt cisatrakuuria käyttämään. Minä taas hakisin atrakuurin tilalle muuta vaihtoehtoa, ellei käytössäni olisi cisatrakuuria. Myös S-ketamiini tuntuu olevan tuntematon lääkevalmiste maapallon toisella puolen.

Hyvää antia kirjassa ovat lukuisat käytännön neuvot ja laskukaavat. Käytännön neuvot ovat sellaisia, jotka ovat yleensä tiedossa, mutta niitä ei muista kertoa perehtyvälle. Esitetyt kaavat auttavat käytännön työssä, sitten kun asiaan on perehtynyt kirjan tekstissä. Kirjan loppupuolelle on kerätty lyhyt kuvaus tavallisimmista lapsilla esiintyvistä syndroomista ja sairauksista.

Mikä sitten olisi kirja kohderyhmä? Erikoistuvalla lääkäriä kirja sopinee perehdytyksessä läpikäytäväksi kokeneemman ohjauksessa. Yksin lukiessa teos saattaa jäädä irralliseksi, ellei sitä pääse heti soveltamaan käytäntöön. Kokeneempaa kollegaa kirja haastaa miettimään omia käytäntöjään ja antaa myös vaihtoehtoja lastenanestesiologiaan perehdyttämiseen. Asiallista lastenanestesiologiaa voi selvästi harrastaa, vaikka työskenteleekin pää alas päin. ■

Sims, Craig & Johnson, Chris
Your Guide to Paediatric Anaesthesia
McGraw-Hill 2011
Painettu. Ean 9780071000222.
374 sivua. Hinta 129 €.

ITSEOPISKELUKIRJA LASTEN ANESTESIOISTA

► Kirjassa on sivuja peräti 775. Jos sivuja on paljon niin on kirjoittajikin – kaikkiaan 59 lastenanestesioiden asiantuntijaa. Pääosa kirjoittajista työskentelee Yhdysvalloissa tai Australiassa, vain kaksi on Euroopasta. Kirjoittajien suuri määrä tekee kirjasta osin epätasaisen luettavan ja huippukappaletta voi seurata mitään sanomaton peruskappale.

Kirja alkaa kappaleella kuinka kirjaa luetaan. Kirja on tarkoitettu kaikille, jotka työskentelevät lastenanestesioiden parissa. Hakuteos kirja ei ole, ei myöskään käsikirja lastenanestesiosta. Parhaiten kirja toimii perusasiat lastenanestesiosta omaavalle itseopiskelu- tai kertauskirjana vaikkapa erityisopettävyydentien valmistautuessa.

Kirjassa käsitellään kattavasti liki koko lastenanestesia. Kirjassa on 14 isompaa kokonaisuutta, jotka

jakautuvat 71 potilastapaukseen. Lastenanestesioiden perusteiden lisäksi on erilliset kappaleet seuraavista arkielämässä kohdattavista tilanteista: miten nukutan lapsen, jolla on ei elvytetä -päätös, sydänlapsen anestesian hoito MRI:ssä ja propofolin käyttö muna- ja soija-allergisille lapsille. Synnyynnäisistä sydänvivoista käsitellään omissa kappaleissaan vain Fallotin tetralogia, yksikammioinen sydän, pulmonaalihypertensio ja sydänkatetroinnin anestesia. Omat kappaleet on myös lasten hereilläolosta anestesian aikana ja opiaattitolerantin lapsen nukkuttamisesta.

Kirjan kappaleet noudattavat oppikirjamaista rakennetta: aluksi lyhyt yhteenvetokappale, sitten opimistavoitelatikko, jota seuraa itse potilastapaus ja sen jälkeen kysymysvastaus -muodossa potilastapauksen

pohdinta, jälleen oppimislaatikko keskeisistä asioista ja lopuksi viitteet kokooma-artikkeleihin, joissa käsitelty ko. kappaleen aihepiiriä.

Mielestäni puutteena kirjalle on, ettei ole kappaleita lasten suonikanyloinneista ja anestesian aikaisesta monitoroinnista. Valokuvat ovat mustavalkoisia ja melko huonolaatuisia. Selkeillä taulukoilla olisi voinut korvata tekstiä, jolloin kirjasta olisi tullut tiiviimpi ja osin helppolukuisempi. ■

*Kenneth R. Goldscheider,
Andrew J. Davidson, Eric P. Wittkugel, ym.*

Clinical Pediatric Anesthesia

– A Case-Based Handbook

OUP 2012

Painettu. Ean 9780199764495

Nidottu. 775 sivua. Hinta 66,77 €.

KEVÄTTALVEN UUDET KIRJAT

Anestesiologia

Arthur Atchabahian ym.

Anesthesia Guide

McGraw-Hill 2013

Painettu. Ean 9780071760492,

400 sivua. Hinta 75,90 €.

Adam. I. Levine ym.

Anesthesiology and Otolaryngology

Springer Verlag 2012

Painettu. Ean 9781461441830.

554 sivua. Hinta 246,70 €.

Ensihoito

Phillip Brown ym.

Pocket Prescriber Emergency Medicine

Hodder 2013

Painettu. Ean 9781444176643.

228 sivua. Hinta 31,60 €.

Peter A. Driscoll.

ABC of Major Trauma

BMJ 2012, 4th edition

Painettu. Ean 9780727918598.

224 sivua. Hinta 53,90 €.

Listan tiedot ovat Akateemisesta kirjakaupasta Helsingistä. Sille on koottu perinteisten kirjojen lisäksi myös sähköisiä. SAY tarjoaa kirjoja jäsenilleen arvosteltaviksi. Mikäli olet halukas kirjoittamaan kirja-arvostelun Finnanestiin jostakin tämän tai aikaisempien listojen kirjasta, ota yhteys toimitukseen. Kirja toimitetaan kustannuksitta ja se jää käyttöösi.

Ritva Jokela

ritva.jokela[at]fimnet.fi